

Wakkere Dood

11 oktober – eind november 2008

cc Ter Vesten

GEWENSTE
BEVEREN
Heerlijkheid, vroeger en nu

Ten geleide

Cultuurcentrum Ter Vesten in Beveren heeft de laatste jaren naam gemaakt met grote projecten om cultuurspreiding, cultuurparticipatie en gemeenschapsvorming te realiseren. Steeds stonden het samenbrengen van amateurs en professionelen, van verenigingen en individuen, van scholen en andere instellingen centraal met als doel geïntegreerde projectwerking na te streven. Deze doelstellingen blijven in de toekomst dezelfde, zij het dat de projecten gerust wat kleinschaliger mogen zijn.

In het seizoen 2008-2009 wordt een geenszins evident thema aangesneden. De dood wordt in onze moderne cultuur immers weggedrukt en naar de taboesfeer geschoven. Het onderwerp is bijna onbespreekbaar geworden. Vroeger was de dood manifest in het straatbeeld aanwezig. Het huis van de dode werd gemarkeerd. Zwart werd lange tijd als kleur/teken van rouw door de familieleden van de afgestorvene gedragen. Toch kwamen de mensen door verdriet en rouw dicht bij elkaar. Ook resulteerde de confrontatie met de dood in beklievende kunst. Daarom is 'de dood' een heel interessant onderwerp als uitgangspunt voor kunstbeleving en gemeenschapsvorming. Rituelen worden in hun historische en hedendaagse context geplaatst, hier en elders. We willen ook letterlijk de plaatselijke gemeenschappen meenemen naar de begraafplaats, de lokale plek bij uitstek om de dood bespreekbaar te maken.

Met het project *Wakkere Dood* wil het cultuurcentrum de dood via het thema van de kunst terug bespreekbaar maken, integreren in het leven. Leven en dood zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In onze samenleving streeft iedereen naar gezondheid en fysieke uitstraling. Daardoor wordt de dood meer en meer taboe, onbespreekbaar. *Wakkere Dood* is daarom taboedoorbrekend. Het interculturele gegeven wordt niet vergeten: de dodencultus is immers ruimtelijk cultureel gebonden en ook in de tijd variërend.

Wij willen graag alle partners hartelijk danken voor de intense samenwerking. Wij danken ook de provincie Oost-Vlaanderen voor de toelage. Tot slot willen wij de wens uitspreken dat u als bezoeker/deelnemer tijdens *Wakkere Dood* onvergetelijke momenten zult meemaken.

Rik van Daele, directeur cc Ter Vesten
Heidi Beck, schepen van Cultuur

Het programma van Wakkere Dood is na publicatie van deze folder nog aan kleine wijzigingen onderhevig. Raadpleeg daarom steeds www.beveren.be/tervesten en kies vervolgens de banner Wakkere Dood.

IN STEEN EN BRONS**GRAFKUNST EN POËZIE ALS HERINNERING AAN HET LEVEN****Raoul Verstraeten en Marie-Jeanne Van Deursen**

De tentoonstelling *In steen en brons* omvat een reeks foto's van Raoul Verstraeten, die de bezoeker laat kennismaken met de rijkdom aan funeraire kunst op de begraafplaatsen van zeven grote steden. Deze foto's met zowel documentaire als artistieke waarde worden omkaderd door poëtische en filosofische teksten die werden gekalligrafeerd door Marie-Jeanne Van Deursen. Een bezoek aan deze ingetogen tentoonstelling vormt een tastbaar vertrekpunt voor bezinningsmomenten over leven en dood, rouwen en afscheid.

Zaterdag 11 oktober t.e.m. dinsdag 11 november 2008

Antoon Triestzaal kasteel Cortewalle, Zwarte Dreef 1, Beveren

**Open op woensdag, zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur
en dinsdag 11 november van 14 tot 17 uur**

Nocturne op woensdag 29 oktober 2008 van 20 tot 22 uur

DE DOOD VAN FLORIMOND DE BROUCHOUEN DE BERGEYCK (1908)

Florimond de Brouhoven de Bergeyck, een van de merkwaardigste en interessantste inwoners van kasteel Cortewalle, stierf op 3 januari 1908, precies 100 jaar geleden. Rond Florimond is een kleine thematentoonstelling opgebouwd in enkele vitrines in de nieuw ingerichte Familiekamer van kasteel Cortewalle.

Zaterdag 11 oktober t.e.m. dinsdag 11 november 2008

Familiekamer kasteel Cortewalle, Zwarte Dreef 1, Beveren

**Open op woensdag, zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur
en dinsdag 11 november van 14 tot 17 uur**

Nocturne op woensdag 29 oktober 2008 van 20 tot 22 uur

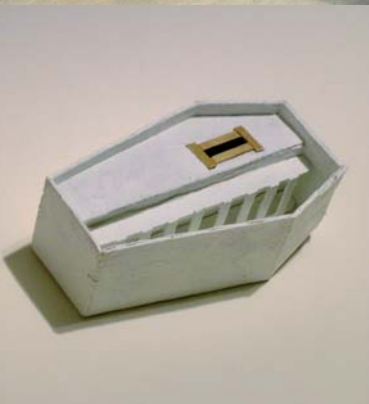
Alle tentoonstellingen zijn gratis toegankelijk;
groepsbezoeken (50/25 EUR) mogelijk na afspraak

WAKKERE DOOD

Gerry Smet en Sztuka Fabryka

Gerry Smet gebruikt elk vrij moment om de wereld rond te reizen met de camera in aanslag. Het zijn niet de toeristische attracties waar hij oog voor heeft maar het gewone leven ... en de dood.

Sztuka Fabryka begon met zijn internationale activiteiten in de mail-art. Hij vroeg bevriende kunstenaars van over de hele wereld om doods-kistjes, volgens vastgelegd formaat, te decoreren naar eigen aard en cultuur en deze per post terug op te sturen.

Zaterdag 11 oktober t.e.m. zondag 2 november 2008

Kapel OC Boerenpoort, Sint-Elisabethstraat 31A / Grote Baan 183, Melsele

Open op woensdag, zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur

Nocturne op woensdag 15 oktober 2008 van 20 tot 22 uur

Tijdens de nocturne van 15 oktober om 20 uur wordt de tentoonstelling toegelicht door Wilfried Andries en schepen Heidi Beck. Nadien biedt het gemeentebestuur de aanwezigen een drankje aan.

WASE KRUISWEG 1962

Op 17 april 1962 werden op vraag van onderpastoor Staf De Smedt rond de Don Boscokerk in Sint-Niklaas veertien staties van een kruisweg tentoongesteld, gemaakt door veertien Wase kunstenaars (waaronder de Beverse kunstenaars Alfons Van Meirvenne en Jos Hendrickx). Opdracht was dat elke kunstenaar naar eigen inzicht een statie zou uitwerken op een paneel van 100 x 80 cm. Het resultaat was een mooi geheel, een gedurfd arrangement vol diepmenselijke bewogenheid. *De Wase Kruisweg* uit 1962 heeft mee bijgedragen tot de doorbraak van het modernisme in de kerkelijke kunst in Vlaanderen. De

Koninklijke Wase Kunstkring restaureerde de werken in de loop van 2007 en stelde ze in Sint-Niklaas tentoon. De kerkraad van de Don Boscoparochie in Sint-Niklaas leent deze tentoonstelling graag uit. De veertien kunstwerken hebben in de loop van de jaren niets van hun zeggingskracht verloren.

De veertien kunstenaars:

Werner Heyndrickx
 Renaat Ivens
 Jos Hendrickx
 Lucien Vandevelde
 Alfons Van Meirvenne
 Staf Pyl
 Raf Coorevits
 Gabriël De Pauw
 Paul Ausloos
 Hubert De Volder
 Georges Fonteyn
 Achiel Strijbol
 René De Lannoye
 Gerard Gaudaen

Zaterdag 18 oktober t.e.m. zondag 9 november 2008

Kapel OC 't Klooster, Brugstraat 11, Vrasene

Open op woensdag, zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur

Nocturne op woensdag 22 oktober 2008 van 20 tot 22 uur

'ZWAMMEN... LANGDRADIG?' EEN SCHAKEL IN DE KRINGLOOP VAN HET LEVEN

foto: Ruben Walley

In de herfst kan je er niet naast kijken: overal in het bos komen paddenstoelen te voorschijn. Je ziet ze in alle mogelijke kleuren, je ruikt ze met de meest uiteenlopende geuren, ze kunnen keihard en droog zijn of juist taai en slijmerig. Sommige maken deel uit van een exquise maaltijd terwijl andere in het recept staan voor een dodelijk gifmengsel. Wist u dat de paddenstoel die we te zien krijgen, eigenlijk maar een vruchtlichaam is van een organisme opgebouwd uit een kluwen van draden? Dit organisme, de zwam, kan enorme afmetingen krijgen, terwijl de draden zelf fijn genoeg zijn om in de sapstroom van een boom binnen te dringen. De draden zijn ook werkzaam in de kringloop van het leven.

In deze tentoonstelling – waarvan het onderwerp alleen letterlijk langdradig is – kom je meer te weten over de bouw van zwammen, welke plaats ze krijgen in de systematiek van de levende wezens en hoe ze aan levensenergie geraken.

Zondag 5 oktober t.e.m. zondag 26 oktober 2008

Hoevegebouw Hof ter Saksen, Haasdonkbaan 101, Beveren

Open op weekdays van 9 tot 16.30 uur en zondag van 14 tot 18 uur (zaterdag gesloten)

Organisatie: Groendienst Beveren i.s.m. Provinciaal domein Het Leen, Ecocentrum de Goren, Natuurpunt-Educatie en de Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging

Voor de randactiviteiten (rondleidingen, *Kookloft paddenstoelen*, *Paddenstoelen voor beginners*, *Zwammen onder de microscoop*, *Paddenstoelenatelier voor kinderen*, *Culiniaire verrassing met paddenstoelen...*) verwijzen wij naar www.beveren.be en de publicaties van de Groendienst.

Info: 03 775 28 51 of christa.maes@beveren.be

GEDICHTEN OVER DE DOOD

Naar aanleiding van de poëtische midzomernacht van 25 juni 2008 in en rond kasteel Cortewalle schreven Piet Brak, Ludo Colman, Silvie Marie, Tjen Pauwels, Frank Pollet, Lies van Gasse en Richard Willems op vraag van cultuurcentrum Ter Vesten een gedicht over het leven en de dood. Ze werden verzameld in een mooie gelegenheidspublicatie. De gedichten komen tot leven in de nieuwe Beverse bibliotheek. De bloemlezing wordt te koop aangeboden aan de balie van het cultuurcentrum en de bibliotheek (5 EUR).

Maandag 20 oktober t.e.m. maandag 10 november 2008

Bibliotheek, Gravenplein 3, Beveren

Open tijdens de openingsuren van de bibliotheek

TENTOONSTELLING

KOFFER PALLIATIEVE ZORG

De confrontatie met de dood is aan geen leeftijd gebonden. Als het noodlot toeslaat worden kleine kinderen reeds in de klas en in het gezin of de familie met afscheid nemen en rouwen geconfronteerd. Palliatieve Zorg Waasland ontwikkelde een rouwkoffer voor kinderen om hen met verlies en dood vertrouwd te maken. Deze rouwkoffer wordt drie weken (van 25 oktober tot 16 november) in de bibliotheek opgesteld.

Tijdens het project *Wakkere Dood* vindt u in de bibliotheek eveneens:

- Gedichten over de dood via bladwijzers met gedichten
- Keuzelijst van materialen over de dood in de bibcollectie

BIBDATE: 'WELK BOEK NEEM JE MEE NAAR DE TOEKOMST?'

Boeken: er zijn zoveel mooie en interessante titels en je kan er uren over spreken. Kom dus ook naar de bibdate en overtuig anderen van jouw keuze: welk boek verdient het om te overleven voor het nageslacht? Welk boek verdient eeuwige roem? We houden het heel gezellig en de bib zorgt voor een drankje en een knabbel.

Vrijdag 17 oktober 2008 van 19.30 tot 22 uur

Polyzaal bibliotheek, Gravenplein 3, Beveren

Inschrijving verplicht: bibliotheek Beveren 03 750 10 50 of bibliotheek@beveren.be

Gratis

NAMAALS – 'T ARSENAAL**Monoloog van Tuur De Weert – cello door Karel Steylaerts**

Meer dan zes maanden bracht Michael De Cock door op verschillende palliatieve afdelingen. Hij praatte met patiënten, dokters en verpleegkundigen. Hij bundelde verhalen van mensen die, zo goed en kwaad ze kunnen, trachten afscheid te nemen van het leven. In *Namaals* verplaatst Tuur De Weert zich in het hoofd van een patiënt. Iemand die meer wacht op de dood dan op het leven. De bekende cellist Karel Steylaerts speelt muziek van o.a. György Ligeti, Benjamin Britten, J.S. Bach en George Crumb.

'Het zijn geen vrolijke verhalen, dat kan ook moeilijk. Maar *Namaals* is geen loodzware voorstelling dankzij de relativerende woorden van de verteller, door de opbouw van die monoloog, door de wisselende verhalen en stemmingen'. (Pol Arias – Radio 1)

met: Tuur De Weert en Karel Steylaerts

tekst en regie: Michael De Cock

www.tarsenaal.be

Artikel in *acc'enten*, september 2008, p. 32-33.

Woensdag 29 oktober 2008 om 20 uur
Cultuurcentrum Ter Vesten, Gravenplein 2, Beveren
Gratis inleiding om 19.30 uur
11 - 10 (+55/groepen) - 8 (abo/waccobon/-26) EUR
Info: 03 750 10 00

WIE LIEFHEFT GAAT NIET DOOD

Stilstaan bij de dood kan best in besloten kring. In het teken van *Wakkere Dood* nodigt cc Ter Vesten mensen uit die in een intiem kader rond dit thema even stil willen staan. Het programma start met een projectie van fragmenten uit de documentaire *Forever* van Hedy Honigmann, waarin zij de mysterieuze schoonheid, de kalmte en de troostende werking van de bijzondere Parijse begraafplaats Père-Lachaise laat zien, door de ogen van mensen van vlees en bloed. Enkele bewonderaars die het graf bezoeken van overleden kunstenaars, vertellen over het belang van kunst en schoonheid in hun leven. In het tweede deel van het programma brengt het kamerkoor Contento liederen in dit thema, aangevuld met tekst en poëzie.

Het kamerkoor Contento uit Merksem bestaat amper anderhalf jaar maar bundelt meer dan 300 jaar koorervaring. Uit verschillende koorachtergronden zijn er voorlopig 11 zangers, bijeengekomen om tevreden te genieten van verschillende muziekculturen. Het repertoire is op dit ogenblik eerder klassiek-polyfonisch, met voelsprietten naar Angelsaksische en Nederlandse werken. Gert Gys leidt het koor en gebruikt haar uitgebreide muzikale en vocale vorming om het geheel in harmonische banen te leiden.

Woensdag 5 november om 20 uur

Plaats: de huiskamer van Ludo Verbeuren en Lia Vereeck

in de Eikenlaan 47 te Melsele

Kaarten verplicht reserveren via cc Ter Vesten – 03 750 10 00

3 EUR, incl. drankje

Max. 25 personen

Bij veel belangstelling vindt op maandag 17 november om 20 uur een extra voorstelling plaats in de bijkapel van oc Boerenpoort, Sint-Elisabethstraat 31A Grote Baan 183 te Melsele.

Kaarten verplicht reserveren via cc Ter Vesten – 03 750 10 00

3 EUR, incl. drankje

Max. 50 personen

HET MEXICAANSE DODENFEEST

Fabian Franssens trok reeds diverse malen met gitaar en rugzak door het kleurrijke Mexico. Hij schetst een beeld van zijn ontmoetingen met de cultuur van El Día de los Muertos; het feest van de dodenherdenking. Fabian kruidt het geheel met foto's van Mexicaanse straten en kerkhoven die dan een bonte en zelfs carnavaleske uitstraling hebben. Hij brengt een persoonlijke muzikale interpretatie van de indrukken die hij heeft opgedaan in Mexico.

De kortfilm die getoond wordt is van de hand van videokunstenaar Kanter Dhaenens. Kanter is afkomstig uit Melsele maar werkt als Teknar zowel met nationale (Theater Luxemburg, Jerboa, Yevgueni, Prima Donkey,...) als internationale artiesten (DJ Shadow, Dj Krush, Roni Size...) samen. De film is een compilatie van beelden, muziek, filmfragmenten, geniaal aan elkaar gemonteerd en gemixt.

Alles vindt plaats in het kader van een prachtig historisch pand waarvan de fundamenteën zelf dateren van 400 jaar geleden. De gastvrouw heeft een fascinatie voor Frida Kahlo en richtte haar woning zeer kleurrijk in. Een prachtig decor voor een Mexicaans dodenfeest.

Zaterdag 8 november om 16 en 20 uur

Plaats: de huiskamer van Krisje De Groof, Hoogkallostraat 70 te Kallo

Kaarten verplicht reserveren via cc Ter Vesten – 03 750 10 00

3 EUR, incl. Mexicaans drankje

Max. telkens 20 personen

Zozo

[Josef Fares, Zweden, 2005, 103 min.

Nederlandstalige ondertitels. Vanaf 11 jaar.]

Zozo is best gelukkig met zijn leven: hij woont in een appartement in Beiroet, gaat naar school, voetbalt met zijn vrienden en praat over meisjes. Een normaal leven dus, al betekent 'normaal' in dit geval ook dat hij en zijn familie soms halsoverkop hun eten laten staan wanneer er weer bommen vallen op de stad. Vanwege de oorlogsdreiging besluiten zijn ouders te emigreren naar Zweden. Maar als *Zozo* de ochtend van hun vertrek nog snel een boodschap doet, wordt hun appartement verwoest in een bombardement. Opeens staat hij er helemaal alleen voor.

Zozo is een aangrijpend verhaal, gebaseerd op het leven van regisseur Josef Fares. Ondanks de trieste gebeurtenissen wordt de film overheerst door optimisme. Deze film kan je doen huilen én lachen en is akelig actueel.

Zozo bevat enkele aangrijpende beelden. Een bezoek dient voorbereid te zijn.

Donderdag 13 november 2008 om 9.15 uur
Schouwburg cc Ter Vesten, Gravenplein 2, Beveren

Voor een schoolpubliek

Inleiding door Caroline Steel

De film staat open voor volwassenen

2 EUR

HALLOWEENTOCHT

Op vrijdag 31 oktober 2008 wil de gemeente Beveren vele mensen op de been brengen om samen met jong en oud een sfeervolle wandeling te maken door het avondlijke landschap.

De wandeling start om 19 uur aan het toegangshek van het park Cortewalle. Stevig schoeisel is aangevraagd. Aangepaste kostumering (vampier, heks, spook, tovenaar...), fakkels en uitgeholde bieten of pompoenen als lantaarn worden zeer op prijs gesteld. Tijdens de tocht genieten we van een beetje griezelen, een streepje muziek en andere animatie. Bij aankomst krijgen kinderen die verkleed komen een attentie.

De tocht eindigt omstreeks 20.30 uur met een apotheose in het park en het kasteel van Hof ter Saksen.

Tot slot speelt folkgezelschap Sens Unique ten dans.

Voor wie de tocht te zwaar is, is er een sfeervol programma met verhalen, animatie, vuuracts en spel voorzien vanaf 19 uur op Hof ter Saksen.

Na het slotmoment is er een pendelbus voorzien tussen Cortewalle en Hof ter Saksen.

Ter Vesten i.s.m. gemeentelijke diensten, verenigingen en partners. Meer info over dit winterwandeltraject vind je vanaf half september op de website www.beveren.be/tervesten.

m.m.v. diverse verenigingen en straatcomités, Cultuurraad, Gemeentelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans, Gezinsbond, Groendienst, Speelplein Bartje en vele anderen

Meer info: Hilde Reyniers, cultuurbeleidscoördinator, 03 750 10 05 of cultuurbeleid@beveren.be

Vrijdag 31 oktober 2008 om 19 uur

Vertrek toegangspoort van kasteel Cortewalle – kant Ter Vesten

Afstand: 3,5 km van kasteel Cortewalle naar kasteel Ter Saksen

Gratis deelname

Groepen schrijven zich best vooraf in

TWEEMAAL TWEE BEGRAAFPLAATSEN IN GROOT BEVEREN

De werkgroep Funerair erfgoed, een samenwerkingsverband tussen de gemeentelijke cultuurraad en de Hertogelijke Heemkundige Kring van Beveren, maakte een uitgebreide inventaris van belangwekkende grafmonumenten op de begraafplaatsen in de acht Beverse deelgemeenten. Onze kerkhoven zijn eigenlijk plekken vol 'living history'. Waar anders komt de geschiedenis zo sprekend aan bod. De

toelichting gebeurt in de meeste gevallen door de leden van de werkgroep en/of een Beverse gids. U krijgt uitleg over de monumenten (stijl, materialen), over de symbolen en over wie er begraven ligt.

De rondwandelingen starten steeds aan het toegangshek van de begraafplaats en duren 1 uur. Nadien wordt een bescheiden koffietafel (koffiekoek met koffie) voorzien om even na te praten.

Doel: vertrek: Hooghuisstraat aan de kerk – gids: Theo Weemaes
– drankje nadien in: oc Klooster, Hooghuisstraat 2-4, 9130 Doel.

Beveren: vertrek: parking Glazenleeuwstraat – gids: Richard Willems
– drankje nadien in infrastructuur van de schutterstoren of aan de kegelbaan.

Prosperpolder: vertrek: aan de kerk Sint-Engelbertusstraat – gids: Theo Weemaes
– drankje nadien in het jeugdcentrum Prosperpolder.

Melsele: vertrek: Sint-Elisabethstraat – gids: Freddy Buys – drankje nadien in oc Boerenpoort, Sint-Elisabethstraat 31A Melsele.

Zondag 16 november 2008 om 15 uur: Doel / Beveren

Zondag 23 november 2008 om 15 uur: Prosperpolder / Melsele

Telkens voor maximaal 30 personen; reserveren via cc Ter Vesten 03 750 10 10

Gratis

Kan ontdudd worden als er meer belangstelling bestaat

m.m.v. werkgroep Funerair Erfgoed, Hertogelijke Heemkring van het Land van Beveren, gidsenvereniging Beveren

BEZOEK AAN HET SCHOONSELHOF: EEN MONUMENTALE BEGRAAFPLAATS

grafmonument Peter Benoit foto: Raoul Verstraeten

Gids Richard Willems neemt ons mee op een twee uur durende dodentocht in het Schoonselhof. De Antwerpse parkbegraafplaats wordt vaak vergeleken met het Parijse Père-Lachaise vanwege de prachtige grafmonumenten en beroemde bewoners. Een indrukwekkende verzameling van prominenten en bekende kunstenaars vonden hier hun laatste rustplaats: schrijvers, beeldhouwers, architecten, schilders, componisten... De vele verhalen, anekdotes en symbolische verwijzingen brengen hen vandaag terug tot leven. Verder vind je er een joods gedeelte, een deel voor de islamitische gemeenschap, militaire begraafplaatsen, een strooiweide.

Een wandeling op het Schoonselhof is ook genieten van een mooi park met indrukwekkende bomen en aangelegde dreven waar het fijn kuieren is. Het geheel vormt een verscheidenheid aan ingerichte parken; badend in de herfstkleuren heeft ieder park zijn eigen sfeer.

**Zondag 16 november 2008 om 10.20 uur – Schoonselhof, Krijgsbaan, Wilrijk
(eigen vervoer)**

**Afspraak aan de ingang. Bij vertraging of onverwachte problemen: tel. 0473 42 20 02
i.s.m. Vormingplus Waas-en-Dender**

Begeleiding: Richard Willems, stadsgids Antwerpen (en Beveren)

Inschrijving: tot 6 november 2008 via Vormingplus, code 08 11 16A

4 EUR

UITSTAP NAAR DE BEGRAAFPLAATSEN VAN DIEWEG (UKKEL) EN LAKEN

foto: Raoul Verstraeten

Op zaterdag 18 oktober 2008 kunt u deelnemen aan een unieke funeraire uitstap. De oude begraafplaats van Dieweg te Ukkel is wellicht dé charmantste begraafplaats van Brussel en heeft ondertussen de aanblik van een park. Ze werd precies een halve eeuw geleden gesloten (sindsdien zijn er geen nieuwe grafzerken meer bijgekomen, met uitzondering van striplegende Hergé) en is inmiddels beschermd als landschap. De funeraire architectuur is er immers in een ongelijke strijd verweekt met de overwoekerende natuur. Een bezoek aan dit bijzondere kerkhof is een stap terug in de tijd: naast graven van de omstreden politicus Charles Woeste of voorname bankiersfamilies als de Allards, de Errera's en de Lamberts, maakt ook het lagergelegen joodse gedeelte een bezoek aan Dieweg méér dan de moeite waard.

Het kerkhof van Laken is zowat de oudste begraafplaats van Brussel en bevindt zich onder de toren van de (nieuwe) Onze-Lieve-Vrouwekerk van Laken. Na de dood van de eerste Belgische koningin, Louise-Marie d'Orléans, groeide de parochiale dodenakker uit tot dé necropolis van de vooral katholieke aristocratie van Brussel. Namen die Belgische geschiedenis schreven, rusten er onder vaak opmerkelijke grafmonumenten. In het oude grafmakersatelier van de familie Salu, vlak naast het kerkhof, koestert de vereniging Epitaaf de geschiedenis achter de begraafplaats.

Programma zaterdag 18 oktober 2008:

- 08.30 uur: Vertrek aan parking politiecommissariaat Beveren
- 09.50 uur: Samenkomst aan ingang begraafplaats van Ukkel (Dieweg)
- 10.00 uur: Begin bezoek begraafplaats
- 12.00 uur: Einde bezoek, vertrek naar Laken
- 12.30 uur: Aankomst O-L-V-voorplein Laken, lunch in brasserie 'Le Royal'
- 14.00 uur: Begin bezoek aan Atelier Salu & kerkhof van Laken
- 16.30 uur: Einde bezoek
- 17.15 uur: Aankomst Beveren

De bezoeken aan beide kerkhoven worden begeleid door gidsen van Epitaaf.

Kostprijs: 30 EUR per persoon (inbegrepen: warme maaltijd met aperitief, tomatenroomsoep, stoofvlees met natuur aardappeltjes + 2 drankjes, taart en koffie).
Inschrijving: storting van 30 EUR per persoon op rek.nr. 415-3035931-40 van de H.H.K. Het Land van Beveren vzw, met vermelding 'Uitstap 18 oktober 2008 + aantal personen'.

Het aantal is beperkt tot maximaal 50 personen, snel inschrijven noodzakelijk!

Organisatie: Gidsenvereniging Beveren – H.H.K. Het Land van Beveren i.s.m. cc Ter Vesten

Info: www.landvanbeveren.be

Patrick De Cock – 03 775 97 73 – patdecock@telenet.be

DE BEVERSE BEGRAAFPLAATS

Wanneer we over een begraafplaats lopen, staan we niet meer stil bij de symboliek die voor onze voorouders zo vanzelfsprekend was en die nog steeds aanwezig is op de graven. Achter de ornamenten op de graven en de beplanting van het kerkhof schuilt een betekenis die wij vandaag vaak niet meer kennen. Ook over het klokkeluiden, de begrafenisrituelen en de dodenmaaltijd valt een hele geschiedenis te vertellen. Richard Willems neemt u mee op zoektocht naar de symboliek in en rond begraafplaatsen.

Dinsdag 28 oktober 2008 om 20 uur – Mediazal Ter Vesten
Begeleiding: Richard Willems
Inschrijving aanbevolen: cc Ter Vesten, 03 750 10 00 of
tervesten@beveren.be
1 EUR

AFSCHEID NEMEN, HOE DOE JE DAT? OVER ROUWERWERKING

Je binden aan iemand of iets en je dan weer losmaken is een proces dat eigen is aan het leven zelf. Soms ga je een stukje samen, soms ben je alleen.

Bij het sterven of het scheiden van een dierbaar persoon maak je een storm aan emoties mee: ongelof, verdriet, kwaadheid, verlatingsangst... Zonder afscheid van het verleden is er geen gezonde nieuwe relatie mogelijk. Je verliest het contact met het hier en nu. Je blijft dan vastzitten in een onverwerkt proces. Dat kost je héél veel energie. Depressies kunnen hiervan het gevolg zijn. Daarom is erkenning en herkenning ervaren een belangrijke eerste stap om deze levensfase constructief te kunnen omzetten. Door het inzicht, het beleven en verwerken van deze gevoelens. En te beseffen dat je hierin niet alleen bent.

Methodiek: inzichten uit diverse stromingen psychologie, stervensbegeleiding, homeopathie, antroposofie, E.K. Ross,

Datum: zondag 19 oktober om 10.30 uur – Mediazal cc Ter Vesten
Begeleiding: Caroline Steel
Inschrijving aanbevolen: cc Ter Vesten, 03 750 10 00 of tervesten@beveren.be
1 EUR

Na de lezing kunnen de geïnteresseerden inschrijven voor een workshop op zondag
26 oktober – Polyzaal Ter Vesten
Maximaal 15 personen
6 EUR

RITUELEN ROND LEVEN EN DOOD

Halloween of Samhain is de start van een nieuwe wenteling op het wiel van het jaar. Alle leven begint immers in het donker en keert na een rondgang door de seizoenen naar Moeder Aarde terug. Van oudsher verbinden rituelen mensen met natuurlijke cycli én met de cyclus van leven en dood. Carla Rosseels laat ons in deze lezing proeven van de Halloweensymboliek en ontdekt met ons de kracht van universele verhalen. We staan stil bij onze eigen tradities en hebben oog voor andere culturen. We worden ons bewust van onze eigen visie en laten ons inspireren in onze eigen manier van omgaan met het thema van leven en dood.

Dinsdag 4 november 2008 om 19.30 uur – Mediazaal Ter Vesten

Begeleiding: Carla Rosseels, auteur (*Rituelen Vandaag, Afscheid en Natuurrituelen, een innerlijke reis*) en psychotherapeute

Inschrijving aanbevolen: cc Ter Vesten, 03 750 10 00 of tervesten@beveren.be

1 EUR

MEXICANEN STERVEN NIET HET FEEST VAN DE DOOD

Rond Allerheiligen ziet men in Mexico allerhande rare figuren verschijnen in het straatbeeld. De aardse activiteiten worden een halt toegeroepen en het zijn de overledenen die in het middelpunt van de belangstelling komen te staan. Mexicanen vieren feest samen met hun geliefde overledenen. De katholieke kerk heeft zich volledig aangepast aan deze oeroude traditie uit het Aztekentijdperk.

Maak uitgebreid kennis met deze kleurrijke gebeurtenis. Kom met ons vieren. Barbara Moreels neemt ons in één avond mee op stap met een Mexicaanse familie gedurende 24 uur. Zij vertelt en illustreert het waarom en het hoe van dit feest. De roots van onze voordrachtgever liggen in Zuid-Amerika, ze bezoekt jaarlijks haar familie en blijft in nauw contact met de culturele tradities van Mexico. Zij is dan ook de ideale gids om ons in te wijden in het feest van de dood.

Donderdag 6 november 2008 om 19.30 uur

**OC Boerenpoort Melsele, Grote Baan 183 / Sint-Elisabethstraat 31A, Melsele
i.s.m. Vormingplus Waas-en-Dender**

Begeleiding: Barbara Moreels, Mexicokenner

Inschrijving: tot 27 oktober via Vormingplus, code 08 11 06B

7-3,5 EUR (korting)

WONDERKIND SCHRIJFT REQUIEM MOZART IN DE SCHADUW VAN DE DOOD

Tsjaikowski noemde hem een zorgeloos kind. Wagner sprak van het zachte licht- en liefdesgenie van de muziek. Berlioz stelde zich Mozart voor als een engel die maar hoeft op te schrijven wat God hem dicteert. Mooi gezegd, maar Mozarts leven was vaak een hel. Het woog zwaar door om wonderkind te zijn en als jongeman zocht hij – weg van het beklemmende Salzburg – vruchteloos werk in andere steden. Uiteindelijk vestigde hij zich als zelfstandige in Wenen.

Mozarts muziek klinkt vaak vrolijk, maar hij schreef ook veel diepzinnige bladzijden zoals het onvoltooid gebleven Requiem. Maar hoe ver is hij precies geraakt en wat heeft zijn leerling Süssmayr eraan toegevoegd? Of heeft Mozart het hele Requiem

geschreven? We beantwoorden deze en andere vragen in combinatie met veel luisterfragmenten, beeldopnames en vergelijkingen van verschillende uitvoerders. Alles wordt begrijpelijk voorgesteld zodat iedereen kan meepraten over deze unieke kunstschat, letterlijk geschreven in de schaduw van de dood.

Maandag 24 november 2008 om 19.30 uur – Mediazal Ter Vesten

i.s.m. Vormingplus Waas-en-Dender

Begeleiding: André De Groeve, musicoloog

Inschrijving: tot 10 oktober 2008 via Vormingplus, code 08 11 24E

7-3,5 (korting) EUR

KINDEREN EN PALLIATIE

Ziek zijn, verdriet hebben, iemand in de nabije omgeving verliezen... hoort bij het leven en ook kinderen worden hiermee geconfronteerd. Op welke manier kunnen we kinderen en ouders hierbij ondersteunen? Op welke manier kunnen we verdriet van kinderen begrijpen? Kunnen we kinderen helpen om op een creatieve manier ruimte te geven aan hun gevoelens rond ziek-zijn en afscheid nemen? Wat is het belang van het betrekken van kinderen in een palliatieve zorgsituatie? Zijn gevoelens en emoties gerelateerd aan de leeftijd en welk beeld vormen kinderen rond 'doodgaan'? Hoe kunnen we vaardigheden ontwikkelen om kinderen, families, onderwijzers, hulpverleners hierin te ondersteunen?

In deze vorming willen we stilstaan bij het gebruik van de 'rouwkoffer' – de 'eigen-wijze-doo's'.

We willen praktische tips en informatie aanreiken omdat het belangrijk is te luisteren naar kinderen en jongeren. Het is belangrijk gevoelens, gedrag, signalen te (her)kennen en ernstig te nemen en deze bespreekbaar te maken.

In het Netwerk Palliatieve Zorg Waasland willen we met veel zorg en aandacht omgaan met kinderen in palliatieve situaties. En vinden we het ook belangrijk samen met kinderen, ouders, grootouders, onderwijzers, hulpverleners hierover te praten en ervaringen uit te wisselen.

Woensdag 15 oktober 2008 om 20 uur - Mediazaal Ter Vesten

Begeleiding: Netwerk Palliatieve Zorg Waasland

Info: Netwerk Palliatieve Zorg Waasland, tel 03 776 29 97

Gratis

EXPERIMENTEEL LAB MOMENT VOOR OUDERS EN KINDEREN SAMEN

Deze herfst wil cc Ter Vesten graag ruimte bieden aan ouders en kinderen om nu eens iets samen te ondernemen. Samen op cursus, wauw! Quality time. De herfst, periode van vergankelijkheid, loslaten... De natuur laat zich van haar kleurrijkste kant zien.

Deel 1: maandag 27 oktober van 14 tot 17 uur in cc Ter Vesten

We gaan dieper in op de gevoelens die verandering, scheiding en dood met zich meebrengen.

Vanuit dit intieme en tedere moment brengen we onszelf in beweging. We trekken de natuur in. Daar barst het van de kleuren. We gaan op zoek naar onze eigen natuursleutel. Een soort van amulet dat ons het jaar rond kracht en inspiratie geeft.

Deel 2: woensdag 29 oktober van 14 tot 17 uur in cc Ter Vesten

We gaan het atelier in. Hier gaan we aan de slag met alles wat we gevoeld, gezien, geproefd hebben. Er is geen schilderervaring vereist.

Individuele kinderen/ouders zijn ook welkom.

Kinderen en ouders smeden hier banden voor de toekomst.

Breng zelf liefst eigen materiaal mee: verf, schort, potloden... Wij hebben eventueel ook basismateriaal ter beschikking.

Begeleiding: Caroline Steel, creatieve coaching

Inschrijving: tot 20 oktober via cc Ter Vesten, 03 750 10 00 of tervesten@beveren.be

3 EUR per deelnemer per sessie

HET KELTISCHE BOMENORAKEL IN HOF TER SAKSEN

De mythologische wereld van de Kelten zit vol symboliek. De cirkel speelt hierin een belangrijke rol. De volle maan is het ronde symbool voor licht. Er is de kring van de seizoenen, de Keltische jaarkalender met bomenhoroscoop waarin u zich herkent in uw boom. Hoewel het Keltische bomenorakel erg omstreden is, staat het vast dat Kelten bomen vereerden. Indien bomen zouden kunnen spreken, dan zouden ze waarschijnlijk veel kunnen vertellen. Kom en luister wie de twijfelaar der bomen is of welke boom als eigenzinnig, fijngevoelig of doorzetter wordt beschouwd.

Zondagen 12 en 19 oktober, telkens van 14.30 tot 16.30 uur
Gidsen: Anita Morjaen (12 oktober) en Denise De Preter (19 oktober)
Verzamelen aan schuilhuis park Hof ter Saksen
Info: 03 775 28 51 of christa.maes@beveren.be
Gratis

Wakkere Dood werd mogelijk gemaakt door vele partners: o. a. Groendienst, bibliotheek, H.H.K. Het Land van Beveren, Gidsenvereniging, Cultuurraad, Netwerk Palliatieve Zorg Waasland, kerkraad Don Boscoparochie Sint-Niklaas, Vormingplus Waas-en-Dender, de vele individuele medewerkers en gezinnen en cc Ter Vesten

Vormgeving: Grafische dienst gemeente Beveren
 Verantwoordelijke uitgever:
 Marc Van de Vijver, burgemeester, Stationsstraat 2, 9120 Beveren

AGENDA

Datum	Uur
zo 5 - zo 26 okt	ma-vr 9-16.30 /zo 14-18 uur
vr 10 okt	20 uur
za 11 okt - di 11 nov	woe zat zon 14-17 uur
za 11 okt - di 11 nov	woe zat zon 14-17 uur
za 11 okt - zo 2 nov	woe zat zon 14-17 uur
zo 12 okt	14.30-16.30
woe 15 okt	20 uur
woe 15 okt	20 - 22 uur
vr 17 okt	19.30-22 uur
za 18 okt - zo 9 nov	woe zat zon 14-17 uur
za 18 okt	8.30 uur
zo 19 okt	10.30 uur
zo 19 okt	14.30-16.30
ma 20 okt - ma 10 nov	openingsuren bibliotheek
woe 22 okt	20-22 uur
za 25 okt - zo 16 nov	openingsuren bibliotheek
zo 26 okt	10.30 uur
ma 27 okt	14-17 uur
di 28 okt	20-22 uur
woe 29 okt	20 uur
woe 29 okt	20-22 uur
woe 29 okt	14-17 uur
vr 31 okt	19-23 uur
di 4 nov	19.30 uur
woe 5 nov	20-22 uur
do 6 nov	19.30 uur
za 8 nov	16-18 en 20-22 uur
do 13 nov	9.15 uur
zo 16 nov	10.20 uur
zo 16 nov	15-17 uur
zo 16 nov	15-17 uur
zo 23 nov	15-17 uur
zo 23 nov	15-17 uur
ma 24 nov	19.30 uur

Manifestatie	Pagina
Zwammen... langdradig?	6
Opening Project Wakkere Dood en tento In steen en brons	3
Tento In steen en brons	3
Tento Dood van Florimond	3
Tento Wakkere Dood	4
Wandeling Het Keltische bomenorakel in Hof ter Saksen	21
Nocturne + opening tento Wakkere Dood	4
Vorming Kinderen en palliatie	19
Bibdate Welk boek neem je mee naar de toekomst?	7
Tento Wase Kruisweg	5
Bustocht naar begraafplaatsen Laken & Ukkel	15
Lezing Afscheid nemen, hoe doe je dat?	16
Wandeling Het Keltische bomenorakel in Hof ter Saksen	21
Tento poëzie midzomernacht Wakkere Dood	7
Nocturne tento Wase Kruisweg	5
Infokoffer Kinderen en afscheid	7
Workshop Afscheid nemen, hoe doe je dat?	16
Gesprek en wandeling rond afscheid voor ouders/kinderen	20
Lezing De Beverse begraafplaats	16
Theatervoorstelling Namaals	8
Nocturne tento In steen en brons	3
Creatieve workshop rond afscheid voor ouders/kinderen	20
Halloweenmanifestatie	12
Vorming Rituelen rond leven en dood	17
Wie liefheeft gaat niet dood / Huiskamer Melsele	9
Vorming Mexicanen sterven niet	17
Mexicaanse dodenfeest / Huiskamer Kallo	10
Schoolfilm Zozo - Jozef Fares	11
Bezoek begraafplaatsten: Schoonselhof	14
Geleid bezoek aan begraafplaats Doel	13
Geleid bezoek begraafplaats Beveren	13
Geleid bezoek begraafplaats Prosperpolder	13
Geleid bezoek begraafplaats Melsele	13
Vorming Requiem Mozart	18

Ter Vesten

BRONSCHEDE VERBODEN TOEGANG

Met steun van de
Vlaamse overheid

foto: Raoul Verstraeten